

ہند کو نظماں

ہند کو لینگوتج اینڈ کلچرل سوسائٹی مانسہرہ

ادنی

نام کتاب: ہند کو غزلاں
نظر ثانی شدہ سن اشاعت: 2014
ناشر: ہند کو لینگو تچ اینڈ کلچرل سوسائٹی مانسہرہ
مصنف: راجہ شکیل آفندی
ایڈیٹر: راجہ تصور
قیمت: 50 روپے

(جملہ حقوق بحق ناشر و مصنفین محفوظ ہیں)

فورم فار لنگو تچ اینڈ کلچرل سٹڈیز
اسلام آباد

ہند کو لینگو تچ اینڈ کلچرل سوسائٹی
مانسہرہ

(اَسمان)

رنگ اے بدلے پیارے پیارے
کدے بدل کدے تارے
صاف ہوئے تے چن وی نکلے
سب توں وخرے رنگ اے سارے
دور فلک تے دو پرندے
اُڈدے لگدے سب نوں پیارے
منظر ٹہلد اسورج تک کے
بچے مڑے کھر کھر سارے

(سبزی)

آلو پہینڈی لو کی کھاؤ
مٹر ٹھہر خوب پکاؤ
ورزش بھی کر کہندے کرو
پالک گو بھی توری کھاؤ
مُفلس کدے بھی نہ ہو سو
آپنڑیں کہر نیچ سبزی لاؤ
سبزی دے نیچ صحت اے بچیو
گل اے کہر کہر جل سمجھاؤ

(پرندے)

گُکڑی آپنڑیں چُوپے کہن کے
کھیت کھیت دی سیر کر اوے
اُدداکاں اہیہ جدوں تکے
پراں نیچ چُوپے فر لکاوے
انڈا دے کے جدوں اُٹھے
ڈنڈاے فخروں خوب لگاوے

(ڈنگر)

پہیڈاں بکری گائیاں چارن
شامی ٹہاکیوں مالانک لہاڑن
ڈوگی جدوں خالی ہوئے
ہر ڈوگی پنج مالانک باڑن
کھوتا جدوں اچھلے کدے
سوئی کہن کے اُس کو مارن

(زمین)

اُچے اُچے ٹہا کے
تے پاٹریں دے کٹھے
شہراں نیچ کھٹ
مُج دیہاتاں نیچ ڈٹھے
ڈوگے بڈے بڈے اتھا
لگن بوں سہنڑیں
پینڑاں جوگے پاٹریں اتھے
ملن سارے مٹھے

(کھیڈاں)

کدے بچے کھیڈ دے

پکڑن پکڑائی

کدے گیند بے نال

کردے پٹائی

جدوں جت جاندے

ملے اُنھاں مٹھائی

ہر جاندے جدوں

ملے جگ ہنسائی

(فصل)

فصلاں بچوں فصل دینی

کڑنک مکی

بُوٹی جمیں کنڑک بیچ

جنگلی جہتی

گندھار کڈو وارو واری

بچوں مکی

فروی جم جاندی

ہروارنی

(غلہ)

کنڑک اگاؤ آٹے جوگے
چاول کھاؤ تہا میں بوکے
ملک خوشحالی ادوں آسی
راسو فصلاں ڈوگے ڈوگے
بجھل بجھل فصلاں ادوں آسی
کھاداں پانڑیں گوڈی دوگے

(دالاں)

ہڈیاں پٹھیاں جسموں جو گے
دال پکاؤ پانڑیوں تہو کے
مسور، چنے تے لوبیا مانہہ بھی
گوشناج پاؤ حلیموں جو گے
دالاں کولوں نس کے یاد اے رخیو
بچیوں فرساری عمر اں روؤ گے

(پھل میوے)

سوچاں نیچ کے جاندا سنگیا
بُوٹے پھل دے لاند سنگیا
لایا ہوندا ام تے کیلا
اس دا فیض اٹھاندا سنگیا
سیب امرود لوکاٹھاں کھا کے
رب دی شانان گاند سنگیا

(پانڑیں)

دھرتی اُتے سترِ فیصد

سارے پانڑیں پھیلا

پینڑیں جوگے پانڑیں صاف

کم زیادہ میلا

نال پانڑیں دے اتھے

سبزے دی چادر

وجہ نال آیدھے پھیلا

(عبادت)

عبادت ناں مُجبت دا
مُجبت بندگی رُب دی
تُوں سجدے کر تلاوت کر
سنوارے زندگی سب دی
میں مُعافی دا طلب گار ہاں
ہو معافی وی میری جاری

(مذہبی تہوار)

روزے مکے عید مناؤ
حلوے پوڑی مٹھا کھاؤ
کھیڈو ہرج کج اُس دن تُسی
اچھلو کدورنگ جماؤ
عید ہے قرباں یاد رخواے
قربانی داڈنگر لاؤ

(قومی وڈیرے)

ملک اے سچیاں
لوکاں دی جاگیر اے
کم کرے دن رات
ہوے نہ حقیر اے
اتھے قائد، اقبال
ملک دے وڈیرے نے
اے دیس سہڈے قائد دی
سُہنڑیں تصویر اے

(جنگل)

چھاڑی بُوٹے ڈالی ڈالی
سبز اہر جا ہے ہریالی
کپ کپ بُوٹے جنگل ویراں
جتھے جنگل او جا خالی
فیدے جو گے آپنڑیں اتھے
ہتھوں انساں دے بدہالی

(ذمینداری)

ڈوگی ڈوگی ہل چلاؤ
کنڑک مگئی تے سبزی لاؤ
جد تک فصل تیار نہ ہوئے
کر کے گوڈی پانڑیں پاؤ
کیرٹ الگ جھلے تے فوراً
کیرٹے مار دواچھڑکاؤ

(ہتھیار)

چھری کپے سبزی جب کہ
مانہہ لگے تلوار اے
گاجر حلوے جو گے بچیو
گدو کش تیار اے
چمٹا چاوے گرم روٹی
منٹاں نیچ دو چار اے
دائرہ مارن جو گے قینچی
کم کرے پر کار اے

(موسم)

گرمی اُف اُف بچے کہندے
بچ تلاباں سر مُنہ دیندے
گرمی ٹک گئی ساونڑ آیا
چڑدے دریا چڑ چڑ لہندے
ساونڑ ٹکدے جاڑا آندے
سردی دے بچ کھر جل بہندے
فر بہار داموسم آندے
تتلی نچدی بچے گیندے

(بڈی عید)

آؤ سنگیو عید مناواں
کھر کھر جلاں عید ہے قُرباں
قُربانی بچ حصہ پاواں
جج کر کے جد حاجی آون
بپھل مٹھائیاں کہن کے جاواں
زَم زَم پاٹریں پی کے سنگیا
نال کھجور دامیوہ کھاواں
آؤ سنگیو مل کے گاواں
عید ہے قُرباں عید مناواں

(کہاہ)

ڈگ ڈگ کر دی
ٹھہولک سہنڑیں بولدی
پکینڑ لوکی کہاہ
کم حشر ساراٹور دی
بڈے بڈے ٹہا کے
سالو سال گنجے کر دے
کپن اُس مہینے
جدوں گرمی اتھے کھولدی

(بیاہ)

بیاہ والے کہار نیچ
سارے نیکے بڈے جاندے
کر کے گڑیاں ہار سینگہار
تے لا کے لال پراندے
سیجا اتے چاچے مامے
ہار گلے نیچ پاندے
ڈولی اٹھے رووے بھٹی
اتھروں ماں دے آندے

(سکول)

سکول ہے علم دامن کز
اس بیچ علم چراغاں کر دے
تاریکی دے نہیرے مگن
کہار کہار دیوے بلدے
لا علمی توں آوے مُصیبت
کم علمی ہے طعنہ
جہڑے پڑن پڑھاون
اُنھاں دے اوکھے ویلے ٹل دے

(چہڑے کپڑے)

دور نیاتے فیشن سہنڑیں

نت نئے کپڑے لاؤ

لیبن کاٹن شفون تے جر سی

دول کر نکل پاؤ

رنگورنگ ہے شہڑی آج کل

مہنگی کج ہے سستی

گزرے موسم رخو سمبھال

خرچ آپنڑاں بچاؤ

(کہار)

تھکا ہارا مڑاں جدوں

کہار لگے پیارا

ٹھنڈتے تھپ بدلان بچ

واحد اے سہارا

مڑے کہارے دی شانناں نالوں

کو ٹھی نہ چو بارہ

(بزار)

چلو بچو چلیے سارے
تکڑا آج بزار کو
جیب بچ رُخو پیسے تُسی
پہلو آج اُدھار کو
ہو ٹل تے پرچون دکاناں
درزی اُتھے بُہتی نے
مُندری چھلے کنج بنڑا سی
تکو آج سنار کو

(بکھائی)

بکھائی ٹماٹر کی نہ لاند ا
سوچ خیالاں بچ کی جاندا
کھا کھا باسی سبزی تھکدیں
تازی سبزی کی نہ لاند ا
تہائیں فصل کی ہچھی ہوئے
وقتوں پانٹریں توں نہ لاند ا

(پیوند)

پیوند کر ساساں شہری نیچ
میں گل کراں دو ٹوک
کلماں کپ کپ آنڑاں میں
گرے ملے ہچھی چوٹ
ہاڑی سب دُرنا کھٹی
نمبویا بٹنگ
پیوند کر کے مٹی لاواں
فر کپڑے تاگوٹ

(قومی تہوار)

چودہ اگست مزار قائد تے

بچہ بچہ جاندا

چھ ستمبر فوج دی شاناج

ہر کوئی نغمے گاندا

چھ ستمبر جدوں آوے

یاد آسانک کو آندے

کہن کے ٹینک مشیناں دُشمنڑ

آیاڈوگے گہندا

(خاندان)

دروازے تا دستک بولی
آبے جل کے کنجی کھولی
دیخ کے داڈک باجی بولی
احمد اکمل بھولے بھائی
آخاسہڈی دادو آئی
آخاسہڈی دادو آئی

(پہانڈے)

چمچے کڑ چھاترکاری دا
پہر پہر ڈونگے پاوے
پہانڈے جدوں ٹٹ جاوَن تے
نِت نئے پہانڈے لاوے
برنی کولر سیٹ ڈنردا
نال ہین سیٹ دیاں چمچاں
شوق ہوئے تے سیٹ کسٹردا
کہن بزاروں آوے

(صحت)

کردے اسی صحتاں جوگے
پیلے تے بہانے
کھا کے ہرج کج سمجھاں انا نک
صحتاں دے پروانے
ورزش کر کے جسمانک رِخو
فٹ تے فارٹسی
کھا نڑاں مچ کج صحتاں جوگے
خیال بُوں پُر انڑاں

(گھنڑیں)

گھنڑیں مُندری ٹیکا جھومر

لاکے گن نیچ جھلے

جلن بیاہ تے دِیخُن گڑیاں

بُولن بے بے

سونا چاندی ایلمونم دا

بَنڑ دا زیور سُہنڑاں

روزی رکھی رب نے اِس نیچ

بُوں گھر اِس نال پلے